

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset
Innehållsansvar: Eva-Marie Ekman, (evmek1), Jurist
Godkänd av: Tannaz Ghaderi, (tangh2), Kanslichef

Giltig från: 2025-10-06

Giltig till: 2027-10-01

Anmälningsskyldighet för läkare

Revidering i denna version

Tillägg av stycke om skjutvapen

Syfte

Rutinen påminner om några av de vanligaste anmälningsskyldigheterna för läkare. Med anmälningsskyldighet menas att läkaren enligt lag och utan hinder av sekretess ska anmäla vissa företeelser till myndigheter utanför hälso- och sjukvården, t.ex. till socialtjänst eller polismyndighet. Tänk på att underlåtenhet att anmäla, när det finns en anmälningsskyldighet, kan bedömas som tjänstefel.

Rutinen är inte uttömmande, utan syftar till att påminna om de anmälningsskyldigheter som är ofta förekommande i vården. För dessa vanligt förekommande anmälningsskyldigheter bör det finnas lokala rutiner.

Vissa särskilda anmälningsskyldigheter inom psykiatrin behandlas inte i denna rutin. Det finns också särskilda anmälningsskyldigheter för verksamhetschefer inom hälso- och sjukvården som inte tas upp här.

Stödfunktioner

Inom SU finns stödfunktioner som kan ge råd i de situationer där anmälningsskyldighet kan uppstå. Klicka på länkarna nedan för kontaktuppgifter.

- [Chefläkarna](#)
- [Kansli och hållbarhet](#)
- [Etiskt forum](#)

Arbetsbeskrivning

Orosanmälan om barn till socialnämnden

All hälso- och sjukvårdspersonal är enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) skyldiga att anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Den som är anmälningsskyldig har även en uppgiftsskyldighet till socialnämnden. Uppgiftsskyldigheten innebär att man, efter fråga från Socialnämnden, ska lämna de uppgifter från vården som kan antas ha betydelse för nämndens utredning.

Mer information finns i den sjukhusövergripande rutinen [Orosanmälan för barn](#).

Anmälan enligt lagen om vård av missbrukare (LVM)

Enligt 6 § lagen om vård av missbrukare (1988:870) ska läkare genast göra anmälan till socialnämnden, om läkaren i sin verksamhet kommer i kontakt med någon som kan antas vara i behov av omedelbart omhändertagande enligt 13 § LVM eller vård enligt LVM, och i den aktuella situationen vårdmöjligheterna inom hälso- och sjukvården inte är tillräckliga.

Det innebär förenklat att ansvarig läkare är skyldig att anmäla till socialnämnden om patienten inte vill vårdas för sitt missbruk eller för allvarliga komplikationer av missbruket och det uppstår allvarlig fara för dennes hälsa om vård inte kommer till stånd.

Anmälan kan vara muntlig, men kompletteras i så fall med en skriftlig anmälan i efterhand. Anmälaren bör bistå socialnämnden med underlag för bedömningen av om vårdbehovet kräver ett omedelbart omhändertagande enligt 13 § LVM.

Med anmälningsplikten följer också en skyldighet att lämna de uppgifter som socialnämnden efterfrågar och som kan vara av betydelse för socialnämndens utredning.

Körkort/Traktorkort/Taxiförarlegitimation

Enligt 10 kap. 5 § körkortslagen (1998:488) respektive 3 kap. 5 § taxitrafiklagen (2012:211) ska läkare, som vid undersökning av en körkortshavare/innehavare av taxiförarlegitimation finner att denne av medicinska skäl är olämplig att ha körkort, traktorkort eller taxiförarlegitimation, anmäla detta till Transportstyrelsen. Innan anmälan görs ska läkaren underrätta körkortshavaren/innehavaren av taxiförarlegitimation.

Läkare, som vid undersökning eller genomgång av journalhandlingar finner det sannolikt att körkortshavaren/traktorkortshavaren/innehavaren av taxiförarlegitimation av medicinska skäl är olämplig och körkortshavaren motsätter sig fortsatt undersökning eller utredning, ska anmäla förhållandet till Transportstyrelsen (s.k. utredningsanmälan). Läkaren är i detta fall inte skyldig att underrätta körkortshavaren innan anmälan görs.

Anmälan behöver inte göras om det finns anledning att anta att körkortshavaren kommer att följa läkarens tillsägelse att avstå från att köra körkortspliktigt fordon/fordon i taxitrafik. Tillsägelsen ska dokumenteras i journal och en uppföljning ska ske vid återbesök, så att läkaren försäkras om att personen inte fortsätter att köra.

Med anmälningsskyldigheten följer även en skyldighet enligt 6 kap. 15 § sjätte punkten patientsäkerhetslagen (2010:659) för hälso- och sjukvårdspersonal att lämna ut sådana uppgifter till Transportstyrelsen som behövs för prövning av någons lämplighet att ha körkort, traktorkort eller taxiförarlegitimation.

[Länk till anmälningsblankett](#)

Flygcertifikat

Enligt 13 kap. 5 § luftfartsförordningen (2010:770) ska en läkare (eller psykolog) som vid en undersökning finner att någon är olämplig att inneha elevtillstånd eller flygcertifikat (samt även behörighetsbevis eller godkännande för framförande av annat luftfartyg/lufttransporter) anmäla det till Transportstyrelsen.

[Länk till anmälningsblankett](#)

Skjutvapen

Enligt 6 kap. 6 § vapenlagen (1996:67) ska läkare, som bedömer att en patient av medicinska skäl är olämplig att inneha skjutvapen, omedelbart anmäla det till polismyndigheten i den ort där patienten är folkbokförd. Skäl att göra sådan anmälan kan föreligga på grund av psykisk ohälsa, nedsatt syn, missbruk av beroendeframkallande medel eller av annat skäl.

Anmälan enligt ovan måste dock inte göras om det med hänsyn till omständigheterna står klart för läkaren att patienten inte har tillstånd att inneha skjutvapen, det vill säga innehar vapnet illegalt. Däremot hindrar inte sekretessen att en polisanmälan ändå görs om innehavet är att betrakta som grovt vapenbrott, t.ex. att patienten bär vapnet på allmän plats.

Om vapnet används på ett sådant sätt att någon utsätts för en akut fara kan reglerna om nödrätt tillämpas och polis genast tillkallas.

[Länk till anmälningsblankett](#)

Patientsäkerhet

Enligt 6 kap. 4 § patientsäkerhetslagen (2010:659) är hälso- och sjukvårdspersonal skyldig att rapportera risker för vårdskador samt händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada till vårdgivaren. Det gäller t.ex. om en arbetskamrat tjänstgör i vården påverkad av alkohol eller narkotiska preparat. (OBS! Däremot kan du inte bryta sekretessen och meddela arbetsgivaren eller tillsynsmyndighet om du vid vård av en hälso- och sjukvårdspersonal får kännedom om att denne t.ex. har ett missbruk.)

Motsvarande rapporteringsskyldighet finns när det gäller andra skador än vårdskador till följd av säkerhetsbrister i verksamheten, t.ex. när patient skadar patient.

Smittskydd

Enligt 2 kap. 5 § smittskyddslagen (2004:68) ska en behandlande läkare, som misstänker eller konstaterar fall av allmänfarlig sjukdom eller annan anmälningspliktig sjukdom, utan dröjsmål anmäla detta till smittskyddsläkaren i det landsting där läkaren är yrkesverksam samt till Folkhälsomyndigheten.

Anmälan ska göras även beträffande annan sjukdom som är eller misstänks vara smittsam, om sjukdomen har fått en anmärkningsvärd utbredning inom ett område eller uppträder i en elakartad form.

Anmälningskyldigheten enligt ovan gäller även läkare som utför obduktion, läkare vid laboratorium och den som är ansvarig för ett laboratorium.

[Här gör du anmälan](#)

Anmäla dödsfall till polismyndigheten

Enligt 4 kap. 4 § begravningslagen (1990:1144) är den läkare som fastställt döden eller som annars ska utfärda dödsbeviset skyldig att genast anmäla till polisen om förhållandena är sådana att en rättsmedicinsk undersökning behövs. Dödsbeviset ska i så fall lämnas till polisen.

Om det vid en klinisk obduktion framkommer omständigheter som talar för att en polisanmälan ska göras, ska den läkare som utför obduktionen ansvara för att anmälan görs. Obduktionen ska avbrytas i avvaktan på besked från Polismyndigheten om rättsmedicinsk undersökning.

Kriterier för anmälan, regler kring dokumentation m.m. återfinns i [HSLF-FS 2015:15](#), Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vissa åtgärder i hälso- och sjukvården vid dödsfall, 13–17 §§.

Enligt 6 kap. 15 § patientsäkerhetslagen är hälso- och sjukvårdspersonalen skyldig att på förfrågan lämna ut uppgifter som behövs för en rättsmedicinsk undersökning.

Arbetsmiljö

Enligt 2 § tredje stycket Arbetsmiljöverket (1977:1166) ska läkare till Arbetsmiljöverket anmäla sjukdomar, som kan ha samband med arbete och är av intresse från arbetsmiljösynpunkt samt lämna verket upplysningar och biträde.

Information och anmälningsblankett till Arbetsmiljöverket hittar du [här](#).

Ansvar

Personal på Sahlgrenska Universitetssjukhuset ansvarar för att arbeta utefter denna rutin. Verksamhetschef ansvarar för att rutinen blir känd i den egna verksamheten.

Uppföljning, utvärdering och revision

Kansli och juridik ansvarar för uppföljning/revision av innehållet i rutinen.

Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControlPRO.

Relaterad information

[Läkares anmälningskyldighet - Transportstyrelsen](#)

[Socialstyrelsens vägledning Läkares anmälningskyldighet enligt vapenlagen](#)

[Senaste version av SOSFS 2008:21 Socialstyrelsens föreskrifter om anmälan av patienter som av medicinska skäl är olämpliga att inneha skjutvapen](#)

[Information från Folkhälsomyndigheten om övervakning och rapportering av smittsamma sjukdomar](#)

[Senaste version av HSLF-FS 2015:15 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vissa åtgärder i hälso- och sjukvården vid dödsfall - Socialstyrelsen](#)

Granskare/arbetsgrupp

Björn Andersson, chefläkare

Thomas Brezicka, chefläkare

Johan Sandelin, verksamhetschef, Psykiatri

Maria Taranger, verksamhetschef, Medicin, geriatrik och akutmottagning Östra

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Innehållsansvar: Eva-Marie Ekman, (evmek1), Jurist

Godkänd av: Tannaz Ghaderi, (tangh2), Kanslichef

Dokument-ID: SU9771-677637494-205

Version: 13.0

Giltig från: 2025-10-06

Giltig till: 2027-10-01